

**รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของ
โรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม**
**Early Childhood Education Management for Thailand 4.0,
Private Schools in Maha Sara kham Province**

อมรรวรรณ สุภาพันธุ์¹, ดร.ธีระวัฒน์ เยี่ยมแสง² และ ศ.ดร.บุญชม ศรีสะอาด³
Amonwan Supapan¹, Dr.Teerawat Yaimsang² and Prof.Dr.Boonchom Srisaard³

Received	Reviewed	Revised	Accepted
25/11/2018	01/12/2018	20/02/2019	01/04/2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน การจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม ระยะที่ 3 ประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบบประเมินลักษณะแบบรูปรีคิสกอร์และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน 4.43 อยู่ในระดับ มาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ 3 อันดับสุดท้าย ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยรวม 4.19 อยู่ในระดับ มาก 2) ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยรวม 4.18 อยู่ในระดับ มาก 3) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยรวม 4.20 อยู่ในระดับ มาก

คำสำคัญ : รูปแบบ, การจัดการศึกษาปฐมวัย, ประเทศไทย 4.0

¹ นักศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารจัดการการศึกษา) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Doctor of Philosophy Students (Educational Management), Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University : E-mail : amonwan.su@hotmail.com

² อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Lecturer of Faculty of Education Rajabhat Maha Sarakham University. E-mail : ta11adaw@yahoo.com

³ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
Faculty of Education Mahasarakrm university, E-mail : boonchom.s@msu.ac.th.

Abstract

The purposes of this study were to create early childhood education management for Thailand 4.0 of private Schools in Maha Sara kham. The study was conducted along the processes of research and development approach consisting 3 phases of study. Phase 1 focused on investigate the current situation early childhood education management for Thailand 4.0 of private Schools in Maha Sara kham. Phase 2 create early childhood education management for Thailand 4.0 of private Schools in Maha Sara kham. Phase 3 the model was implemented and evaluation early childhood education management for Thailand 4.0 of private Schools in Maha Sara kham. The instruments used in the data collection were a set of questionnaire, evaluation form, and rubric scoring tool designed in 5 Likert-scales. Both qualitative and quantitative data were analyzed in the study. The statistics used in the data analysis were Mean Score and Standard Deviation. The result showed that the current situation early childhood education management for Thailand 4.0 of private Schools in Maha Sara kham. There are average values on all sides 4.43 stay on good level. There is average of low 3 levels as the following. There are average values the Curriculum sides 4.19 stay on good level. There are average values the measurement and evaluation sides 4.18 stay on good level. There are average values the Relationship between teacher and parent sides 4.20 stay on good level.

Key words: Model, Early Childhood Education Management, Thailand 4.0

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนามนุษย์เพราะการศึกษาทำให้เกิดการเรียนรู้และการคิดตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2550 ได้กำหนดนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยในมาตรา 80 วรรค (1) ความว่าคุ้มครองและพัฒนาเด็กเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้ และวรรค (3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเป็นไปของเศรษฐกิจและสังคม (Office of the National Economic and Social Development Board. 2015 : : 3) ซึ่งประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาซึ่งรวมถึงการศึกษาปฐมวัยไว้ว่า ความมุ่งหมายและหลักการในมาตรา 6 ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เด็ก

ปฐมวัยจึงเป็นช่วงวัยสำคัญในการวางรากฐานของการพัฒนาชีวิตทั้งปวงและเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศต่อไป (Office of the National Economic and Social Development Board. 2011 : : 5) ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ แนวนโยบายเป้าหมายและกรอบการดำเนินงาน แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาประเทศในอนาคตที่เน้นการใช้ความรู้เป็นฐานในการพัฒนาเด็กปฐมวัยพัฒนาและเตรียมความพร้อมทุกด้านให้เด็กปฐมวัยอายุ 0-5 ปี ทุกคนก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ตามนโยบาย พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นทุกประเภทการศึกษา โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมทุกด้านให้กับเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะยาว พ.ศ.2550-2559 ให้มีความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพราะเป็นรากฐานของการพัฒนาทั้งปวง ดังนั้น การจัดการศึกษาปฐมวัยจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน (Office of the Education Council. 2010 : : 110)

ในสังคมปัจจุบัน ความต้องการในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ทั้งนี้เพราะภาวะทางเศรษฐกิจและสภาพสังคม ซึ่งพ่อแม่จะต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ทำให้พ่อแม่ต้องส่งลูกเข้าโรงเรียนอนุบาลหรือสถานรับเลี้ยงเด็กเร็วขึ้นกว่าเดิม การจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพจะช่วยในการแก้ปัญหาของสังคม เป็นการแบ่งเบาภาระพ่อแม่ และยังมีส่วนช่วยในการพัฒนาเด็กอย่างถูกต้องเหมาะสม จากคำกล่าวที่ว่า “ได้มีการตื่นตัวเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยในต่างประเทศมาเป็นเวลานานแล้ว โดยจากผลงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในรอยัลปีที่ผ่านมา ซึ่งให้เห็นถึงความสำคัญของเด็กในช่วงห้าปีแรกของชีวิตว่าเป็นระยะที่สำคัญมากต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพของชีวิตมนุษย์” ซึ่งจากข้อความดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าเราควรหันมาพิจารณาถึงการจัดการศึกษาในระดับนี้กันอย่างจริงจัง และหาวิธีการในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้้อย่างเหมาะสม (Office of the National Education Commission. 1999 : Introduction)

ในสภาวะโลกปัจจุบันกำลังเคลื่อนจากยุคข้อมูลข่าวสาร ผ่านยุคสารสนเทศเข้าสู่ยุคสังคมใหม่ในคลื่นของโลกาภิวัตน์ที่ไร้พรมแดน คลื่นดังกล่าวได้นำพามนุษย์จากยุคหนึ่งไปสู่อีกยุคหนึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่ในโลกท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโลกอุตสาหกรรมกำลังก้าวสู่การปฏิวัติครั้งใหม่ที่เรียกว่า อุตสาหกรรม 4.0 ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ มาจากชื่อนโยบายอุตสาหกรรมแห่งชาติของเยอรมนีเมื่อปี ค.ศ. 2013 แนวคิดก็คือ โลกของเราจะเข้าสู่ช่วงการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 ภายใน 20 ปีข้างหน้า ทำให้หลายประเทศต่างก็ตื่นตัวกับผลกระทบที่จะติดตามมาเนื่องจากปัจจุบันทุกประเทศบนโลกมีการเชื่อมต่อกันอย่างไร้พรมแดนในทุกมิติ เป็นต้น ในอีกมุมหนึ่ง ก็ย่อมเกิดการแข่งขันกันสูงขึ้นเรื่อยๆ ด้วยเหตุผลประการหลังนี้เองหลายประเทศจึงจำเป็นต้องปรับตัวสู่การพัฒนาในยุคอุตสาหกรรม 4.0 เพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเองในการแข่งขันกับประเทศอื่นประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน (Step into the Industrial Age 4.0. 2016 : : 2) ฉะนั้น เป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ของประเทศไทย ก็คือการพัฒนาประเทศให้เป็นที่หนึ่งในโลกภายในปี 2575 (Secretariat of the House of Representatives. 2016 : : 1-2)

ปัจจุบันการศึกษาไทยเข้าสู่ยุคการศึกษาไทย 4.0 แล้วซึ่งในทางการตลาดเรามีการตลาด 3.0 คือการตลาดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของเทคโนโลยี มีความรับผิดชอบต่อมีคุณธรรม การศึกษาไทยเริ่มการศึกษา 1.0 ในยุคเกษตรกรรม ซึ่งแนวคิดพื้นฐานอยู่กับการเกษตรกรรมเน้นการศึกษาแบบพึ่งตนเอง การศึกษาก็อยู่กับเกษตรกรรมเหมือนกันหลักสำคัญคือการศึกษาเพื่อชุมชนของตนเอง ทักษะที่ใช้หลักก็คือทักษะเพื่อยังชีพ ได้แก่ การปลูกผัก ทำสวนครัว ช่วยตนเอง ส่วนการศึกษาไทย 2.0 คือการศึกษาไทยที่อยู่บนพื้นฐานของอุตสาหกรรมเป็นการศึกษาเพื่อระบบอุตสาหกรรมเริ่มขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นหลักสำคัญคือการศึกษาเพื่อชุมชนของคนอื่นทักษะที่ใช้เป็นทักษะอุตสาหกรรมคือการแบ่งงานกันทำเป็นส่วนๆ ต่างคนต่างทำของตนเองให้ดีที่สุด เราจะเห็นทักษะนี้ในปัจจุบันก็ยังมีมากอยู่ สำหรับการศึกษาไทย 3.0 คือ การศึกษาไทยในยุคเทคโนโลยี เปลี่ยนไปเป็นการศึกษาเพื่อชุมชนนานาชาติ เน้นทักษะการติดต่อสื่อสารทางเทคโนโลยีเป็นหลัก คนจะเปลี่ยนไปในลักษณะของการช่วยเหลือตัวเองมากขึ้นแต่การศึกษาไทย 4.0 คือการศึกษายุคผลผลิต ยุคที่ต้องการผลผลิตให้ได้มากที่สุดเพื่อประโยชน์ของชุมชนตนเองและชุมชนอื่นๆ ด้วยทักษะของการศึกษาจึงจะต้องเน้นการทำได้ ลงมือทำแล้วเราจะออกมาเป็นผลผลิต (Phaithoon Sinlarat et al. 2016 : : 1-3) สภาวะสังคมโลกที่แข่งขันอย่างรุนแรงเช่นในปัจจุบัน เราจึงควรที่จะเปลี่ยนกระแสดูแลการศึกษาใหม่ให้เป็นไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ก่อให้เกิดรูปธรรมในการศึกษาก่อให้เกิดผลผลิตขึ้นในวงการศึกษา แล้วให้ผลผลิตนั้นเป็นผลผลิตในทางสร้างสรรค์ เป็นผลผลิตใหม่ๆ ที่เกิดจากความคิด สติปัญญา วิธีการของการศึกษานั้นๆ เราต้องสร้างคนของเราให้มีลักษณะคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดผลิตภาพ และคิดรับผิดชอบต่อ (Phaithoon Sinlarat et al. 2016 ก : : 8-11)

การจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเป็นการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พุทธศักราช 2554 ฉบับที่ 2 ซึ่งกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวการปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เนื่องจากการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนตั้งแต่ออนบาลจนถึงอุดมศึกษาเป็นระบบโรงเรียนเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐในเรื่องการจัดการศึกษาให้เยาวชน ให้บริการที่มีลักษณะเด่นเป็นพิเศษสนองความต้องการของกลุ่มคนได้เป็นอย่างดี เช่น อาหารกลางวัน พาหนะรถรับ-ส่ง หอพัก และสามารถจัดหลักสูตรพิเศษทั้งในเรื่องการฝึกอบรม ด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ การฝึกทักษะทางภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ดนตรี กีฬา และอื่นๆ ส่งเสริมเสรีภาพด้านการศึกษา นอกจากนี้ยังมีความคล่องตัวในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ดำเนินกิจการโดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านระเบียบข้อบังคับเหมือนโรงเรียนภาครัฐ ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนและเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์การศึกษาที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์ ซึ่งถือว่าโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษา และสามารถสนองนโยบายของรัฐได้อย่างดียิ่ง (Office of the Private Education Commission. 2011 : : 1)

จากเหตุผลความเป็นมาและความสำคัญจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อเป็นการส่งเสริมด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ขณะเดียวกันสามารถอยู่ร่วมกันกับพลโลกได้อย่างสันติสุข

การจัดการศึกษาปฐมวัยจึงเป็นรากฐานที่สำคัญและจำเป็นที่จะเตรียมความพร้อมในการเรียนระดับขั้นที่สูงขึ้นและเป็นพื้นฐานที่จะสร้างประชาชนของประเทศให้เป็นคนดีมีคุณภาพ จึงได้เกิดงานวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม นี้ขึ้นมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน การจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม และเพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน การจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งสิ้น 124 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนละ 1 คน รวม 31 คน และ ครูผู้สอน โรงเรียนละ 3 คน รวม 93 คน

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน การจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม

2.2 ศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่มีรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยดีเด่น 2 โรงเรียน ซึ่งกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้ เป็นโรงเรียนที่สอนระดับปฐมวัยมาแล้วอย่างน้อย 10 ปี ผ่านการประเมินสมศ. รอบ 3 ในระดับ ดีเยี่ยม มาตรฐานด้านปฐมวัย มีการจัดการศึกษาด้านปฐมวัยดีเด่น (Best Practices) ได้รับรางวัลระดับประเทศด้านปฐมวัย

3. เครื่องมือการวิจัย เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน การจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์ 1-30 กันยายน 2017

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ระดับสภาพปัจจุบัน การจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายชื่อ รายด้านและรวมทุกด้าน และนำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย เพื่อหาระดับสภาพปัจจุบัน

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม

1. กลุ่มเป้าหมาย

1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิยกร่างรูปแบบโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ตามคุณสมบัติที่กำหนดให้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน ครูที่เป็นหัวหน้าฝ่ายปฐมวัย จำนวน 3 คน รวมทั้งหมด 9 คน

1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับการสัมภาษณ์ (In-depth Interview) เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ การจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 13 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 ยกร่างรูปแบบโดยการทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ได้นำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มาเป็นกรอบในการจัดทำร่าง ซึ่งได้จัดให้มีการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

2.2 ยืนยันรูปแบบโดยการศึกษาความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ นำร่างรูปแบบ มาเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และยึดกรอบ การจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม

3. เครื่องมือการวิจัย

3.1 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

3.2 แบบประเมินความเหมาะสม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันที่ 10 ตุลาคม 2017

4.2 ผู้วิจัยนำแบบประเมินความเหมาะสมไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบด้วยตนเองระหว่างวันที่ 25 มกราคม 2018-28 กุมภาพันธ์ 2018

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) การพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยการแสดงผลกระบวนการพัฒนาความเปลี่ยนแปลงและผลของการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจนกระทั่งเสร็จสิ้น

5.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน แล้วนำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

ระยะที่ 3 ประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม

1. กลุ่มเป้าหมาย

1.1 โรงเรียนที่ทดลองใช้รูปแบบ

1.2 คณะผู้ร่วมวิจัย

1.3 กลุ่มเป้าหมายเพื่อตอบแบบประเมินความพึงพอใจ

2. วิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้ เตรียมความพร้อมก่อนทดลองใช้รูปแบบจัดประชุมชี้แจง ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนที่ใช้ทดลอง เพื่อสร้างความเข้าใจ ขอความร่วมมือในการดำเนินงานตามรูปแบบ ทำการทดลองใช้รูปแบบ นำรูปแบบสู่การปฏิบัติแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามความก้าวหน้าของรูปแบบรายงานผลสัมฤทธิ์ และนำเสนอข้อมูลที่ได้สำหรับการทดลอง ปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อการทำงาน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และสรุปผลการวิจัยและเขียนรายงานวิจัย

3. เครื่องมือการวิจัย เป็นแบบประเมินความพึงพอใจ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล : ส่งแบบประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับรูปแบบและประเมินการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม โดยส่งด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการโดยทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบประเมินความพึงพอใจที่รับคืน จากนั้นตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และ ทำการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจ

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน การจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม จากการใช้แบบสอบถาม สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน 4.43 อยู่ในระดับ มาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ 3 อันดับสุดท้าย ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยรวม 4.19 อยู่ในระดับ มาก 2) ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยรวม 4.18 อยู่ในระดับ มาก 3) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยรวม 4.20 อยู่ในระดับ มาก

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านหลักสูตร	4.19	0.78	มาก
2. ด้านสภาพแวดล้อมการจัดประสบการณ์	4.83	0.11	มากที่สุด
3. ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้	4.77	0.11	มากที่สุด
4. ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้	4.18	0.82	มาก
5. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้ปกครอง	4.20	0.87	มาก
รวม	4.43	0.20	มาก

ระยะที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยนำการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3 ลำดับสุดท้ายจากการวิจัยระยะที่ 1 มาพัฒนายกร่างรูปแบบโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผลการสัมมนากลุ่มมีมติให้จัดฝึกอบรมสัมมนา ให้กับกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยได้จัดทำโครงการพัฒนาการจัดการศึกษา

การศึกษาปฐมวัยแบบ CCPR Model และจัดทำคู่มือการฝึกอบรม ด้านหลักสูตร ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้ปกครอง ที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำมาฝึกอบรมให้กับกลุ่มเป้าหมาย และกลุ่มเป้าหมายนำไปทดลองใช้ต่อไป

ระยะที่ 3 ผลประเมินการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจ การจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน 4.82 ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด และรายด้านมีค่าเฉลี่ย ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยรวม 4.85 ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด 2) ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยรวม 4.82 ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด 3) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยรวม 4.80 ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจ

ผลการประเมินความพึงพอใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านหลักสูตร	4.85	0.16	มากที่สุด
2. ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้	4.82	0.11	มากที่สุด
3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้ปกครอง	4.80	0.15	มากที่สุด
รวม	4.82	0.09	มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน การจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม พบว่าสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เนื่องจาก มีบางโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สมบูรณ์ครบทุกกระบวนการและบางโรงเรียนที่มีกระบวนการจัดการศึกษาปฐมวัยยังไม่สมบูรณ์ มีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันทั้งด้านความพร้อมของบุคลากร ด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อม และอาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาปฐมวัย ยังไม่ได้มีการปรับปรุงพัฒนาเห็นได้จากหลักสูตรที่ใช้ยังเป็นหลักสูตรเดิม คือ หลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 แต่ในระยะหลังนักการศึกษา นักจิตวิทยา รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการ การจัดการศึกษาปฐมวัยได้ให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยมากขึ้น ซึ่งมีการปรับปรุงหลักสูตรมาเป็นหลักสูตร การจัดการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 รวมทั้งการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็กจะทำได้ดีที่สุดในช่วงนี้ซึ่งเป็นวัยต้นของชีวิต ดังที่ Ministry of Education (2003 : 53-54) กล่าวว่า 50% ของสติปัญญาของมนุษย์จะเริ่มพัฒนาขึ้นในช่วง 4 ปีแรก ของชีวิต และอีก 30% จะพัฒนาในช่วงต่อไปนักการศึกษาหลายท่านมีความเห็นว่า สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยเปรียบเทียบกับเด็กเสมือนผ้าขาวบาง ไม้อ่อนบ้าง ซึ่งน่าจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมใด ๆ ของเด็กซึ่งมีรูปแบบแตกต่างกันไปนั้น สภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก มีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ อยู่

เป็นอย่างมาก สอดคล้องกับแนวคิดของTisana Khammani (2011 : : 55-56) ที่กล่าวว่าเมื่อเปรียบเทียบสภาพสังคมปัจจุบันกับสมัยก่อน จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงไปมากที่เห็นได้ชัดคือ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และค่านิยมในการดำรงชีวิต พ่อแม่ต้องช่วยกันทำมาหากิน มีเวลาสำหรับลูกน้อยลงเด็กเล็กที่ยังไม่ถึงวัยเรียน เป็นวัยที่กำลังเลียนแบบต้องอยู่กับพี่เลี้ยงเป็นส่วนใหญ่ อาจได้รับการอบรมเลี้ยงดูไม่ถูกวิธี สอดคล้องกับ Ministry of Education (2013 : 3-7) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาปฐมวัย ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครอง ครู ผู้เลี้ยงดู เพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการตามวัย ก้าวสู่การเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาต่อไปได้อย่างมีคุณภาพ และสอดคล้องกับราชกิจจานุเบกษา (2007 : 23) ที่กำหนดไว้ใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2550 ได้กำหนดนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยในมาตรา 80 (1) ว่า คู่ปกครองและพัฒนาสนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย สอดคล้องกับ Office of the Education Council (2007 : 17-19) ได้กำหนดนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะยาว พ.ศ.2550-2559 และ วิสัยทัศน์ในปี พ.ศ.2559 เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับและมีการพัฒนาที่ดี และเหมาะสมอย่างรอบด้านอย่างสมดุล เต็มศักยภาพ พร้อมทั้งเรียนรู้อย่างมีความสุข เติบโตตามวัยอย่างมีคุณภาพ เพื่อเป็นรากฐานอันสำคัญยิ่งในการพัฒนาเด็กในระยะต่อไป และสอดคล้องกับ Office of the National Education Commission (2009 : 5) ได้กล่าวถึงกระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายการปฏิรูปการศึกษารอบ 2 (พ.ศ. 2552-2561) ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยมีมาตรการคือ การพัฒนาและเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยก่อนเข้าเรียนประถมศึกษา โดยเฉพาะการให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการตามวัยอย่างมีคุณภาพ และมีความพร้อมในการศึกษาและเรียนรู้ในระดับสูงขึ้น ด้วยการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมการวัดและประเมินผลอย่างรอบด้าน และตระหนักถึงความสำคัญของการเลี้ยงดู การสร้างประสบการณ์ ให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาได้เต็มศักยภาพ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

2. การสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม โดยนำผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3 อันดับ มาสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยประกอบด้วย 3 ด้าน คือด้านหลักสูตร ประกอบด้วยขั้นตอนการปฏิบัติ 18 ขั้นตอน ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนการปฏิบัติ 18 ขั้นตอน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้ปกครอง ประกอบด้วยขั้นตอนการปฏิบัติ 14 ขั้นตอน ซึ่งผ่านการพัฒนาโดยกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนปฐมวัย ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นผู้เชี่ยวชาญและเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นอย่างดี ทุกคนมีความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม มีความเหมาะสม ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบตามแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีความเหมาะสมทุกด้าน คือด้านหลักสูตร ประกอบด้วยขั้นตอนการปฏิบัติ 17 ขั้นตอน ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนการปฏิบัติ 15 ขั้นตอน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้ปกครอง ประกอบด้วยขั้นตอนการปฏิบัติ 12 ขั้นตอนภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม มีกระบวนการและ

ขั้นตอนการปฏิบัติที่เหมาะสม ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสนับสนุนนโยบายเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ปฐมวัย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนวัตกรรมการศึกษาปฐมวัย และ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในด้านต่างๆ เป็นอย่างดี และยังมีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาปฐมวัย เมื่อเห็นองค์ประกอบของ รูปแบบทำให้สามารถตัดสินใจที่จะประเมินออกมาได้ว่ารูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับ ประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมานั้นมีความเหมาะสมเป็นไป ได้อยู่ในระดับ มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Bredekamp and Copple (1997 : : 20-21) ได้เสนอแนะการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัยในประเทศสหรัฐอเมริกา เพิ่มเติม คือ หลักสูตร ปฐมวัยควรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย ด้านสังคม อารมณ์ และสุนทรียศาสตร์ รวมตลอดถึงพัฒนาการสติปัญญาด้านภาษา หลักสูตรปฐมวัยควร บูรณาการ กับ เนื้อหาวิชาต่างๆ เข้าด้วยกันและมีความหมายต่อตัวเด็ก หลักสูตรปฐมวัยควรสร้างขึ้นบนพื้นฐานของสิ่ง ที่เด็กรู้และสามารถทำได้หรือบนพื้นฐานความรู้เดิมของเด็กและส่งเสริมให้มีความคิดรวบยอดใหม่ๆ การ วางแผนหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ควรบูรณาการวิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อช่วยให้เด็กเชื่อมโยงสัมพันธ์ ที่มีความหมายต่อตัวเด็ก หลักสูตรควรส่งเสริมพัฒนาการด้านความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการ ทักษะ และควรส่งเสริมนำไปสู่การปฏิบัติ และการแสวงหาความรู้ใหม่ และสอดคล้องกับ Billman and Sherman (1996 : : 216-217) ได้ศึกษาลักษณะสำคัญของหลักสูตรเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ สิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน เช่น มุมประสบการณ์ต่างๆ ควรมีการวางแผนอย่างรอบคอบทั้งนี้โดยคำนึงถึง พัฒนาการเด็กเป็นสำคัญ มุมประสบการณ์ควรมีการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอโดยขึ้นอยู่กับความ สนใจและความต้องการของเด็ก รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ควรมีความเหมาะสมและสอดคล้อง กับพัฒนาการของเด็ก เนื้อหาของหลักสูตรมีความหมายต่อตัวเด็กหรือผู้เรียน และสัมพันธ์กับความ สนใจความรู้เดิมของเด็ก หลักสูตรควรมุ่งเน้นความสนใจ และความสามารถของเด็ก รวมถึงการส่งเสริม ให้เด็กสร้างสรรค์กิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง เด็กควรเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง การ จัดหลักสูตรควรมีรากฐานบนความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการเด็ก พ่อแม่ผู้ปกครองถือเป็น องค์ประกอบสำคัญของการจัดการหลักสูตร และควรส่งเสริมให้พ่อแม่ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการ จัดทำหลักสูตรสำหรับเด็ก และสอดคล้องกับ Phinsuda Sirittcharungsree (2010 : 125-153) รายงาน การวิจัยเรื่อง ภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี และมีข้อเสนอเพื่อการพัฒนาการศึกษาไทยระดับ ปฐมวัย ด้านการประเมินผลการเรียน ควรเป็นกระบวนการที่วัดทั้งความรู้ ความสามารถ ความจำ ทักษะ การคิด วิเคราะห์ที่หลากหลายสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และไม่ควรมีกฎเกณฑ์การวัดผลที่ตายตัว ในการวัดและประเมินผลผู้เรียน สอดคล้องกับ Office of the Education Council (2010 : 24-25) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ แนวนโยบาย เป้าหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย พัฒนาและเตรียมความพร้อมทุกด้านให้เด็ก ปฐมวัยอายุ 0-5 ปี ทุกคนก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะการส่งเสริม ร่วมรับผิดชอบให้ ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้เตรียมตัวเป็นแม่ เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการตามวัยอย่างมีคุณภาพ

มีความพร้อมในการศึกษาและการเรียนรู้ในระดับสูงขึ้นไปและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 13 (1) กำหนดไว้ว่า บิดามารดา หรือผู้ปกครองมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ในการสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู พัฒนาเด็กปฐมวัย ในด้านการจัดการศึกษา ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย 2551 ข้อ 3 ให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ผู้เลี้ยงดู และผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญ ของการเลี้ยงดู การสร้างประสบการณ์ การส่งเสริมและสนับสนุน ให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาได้เต็มศักยภาพ และ Office of the Education Council (2007 : : 19-38) ได้กำหนดยุทธศาสตร์และมาตรการในการพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมพ่อแม่และผู้ทำการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยมาตรการ คือ จัดบริการเสริมความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนฝึกทักษะพ่อแม่ ครอบครัว ผู้เลี้ยงดูเด็ก สร้างแรงจูงใจ ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการผลิตสื่อ เพื่อให้ความรู้ที่ถูกต้องในการเลี้ยงดูเด็กแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้เลี้ยงดูเด็ก และจัดให้มีแนวทางในการประเมินพัฒนาการและคู่มือในการสังเกตพัฒนาการเด็กแบบง่าย ๆ สำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้เลี้ยงดูเด็ก สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) พัฒนาและเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยก่อนเข้าเรียนประถมศึกษา โดยเฉพาะการให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง รวมทั้งผู้เตรียมตัวเป็นพ่อแม่ เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการตามวัยอย่างมีคุณภาพ และสอดคล้องกับ Ministry of Education (2003 : : 5-6) ได้ยึดหลักการศึกษาศึกษาปฐมวัย การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กได้เจริญเติบโตขึ้นมา ผู้สอน พ่อแม่ และผู้ปกครองของเด็กจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบหรือถือเป็นหุ้นส่วนที่จะต้องช่วยกันพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน

3. การนำรูปแบบไปใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม โรงเรียนที่ใช้ทดลองใช้รูปแบบในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 การประเมินความพึงพอใจจากกลุ่มเป้าหมาย หลังจากทดลองใช้รูปแบบ ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารโรงเรียน 9 คน ผู้บริหาร 2 คน ครู 9 คน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาล 3 60 คน รวมทั้งสิ้น 80 คน โรงเรียนที่ทดลองใช้รูปแบบ ดำเนินการตามรูปแบบผลการประเมินระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด แสดงให้เห็นว่า รูปแบบดังกล่าวสามารถนำไปใช้ได้จริงในการจัดการศึกษาปฐมวัยและมีความเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kullaya Tuntiphachiwa (2008 : : 10) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย (Early Childhood Education) เป็นการบริหารดูแล และให้การศึกษาแก่เด็ก โดยจัดเป็นระบบบูรณาการระหว่างการดูแลและการให้การศึกษาแก่เด็กเข้าด้วยกันเรียกว่า Educate การศึกษาปฐมวัยจัดให้เด็กอายุแรกเกิดถึง 6 ขวบ และได้สรุปสิ่งที่เด็กปฐมวัยควรต้องเรียนรู้ คือ เข้าใจโลกรอบตัว เข้าใจคนและสิ่งต่าง ๆ เข้าใจตนเองการรับรู้ความรู้สึกและรู้จักวิธีที่จะดูแล รู้จักที่จะใช้ภาษา และรูปแบบของการสื่อสารที่ชัดเจน รู้จักเลือกและตัดสินใจอย่างเป็นอิสระ รู้จักทำสิ่งที่ถูกต้อง สอดคล้องกับค่านิยมท้องถิ่น ชาติ และชุมชนโลก และสอดคล้องกับ Chuankid Masena (2011 : : 201-208) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง

พบว่า สถานศึกษาปฐมวัยต้องการการจัดการศึกษา ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องวิถีชีวิต และนอกโรงเรียนที่ศึกษาได้ทั้งนอกบริบทในเมืองและชนบท และสอดคล้องกับ Khanueng Saikew (2009 : : 289-317) ได้ศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการบริหารการศึกษาปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ของการบริหาร ด้านการบริหารงานวิชาการ เป้าหมายด้านบริหารสื่ออุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ พัฒนาให้สถานศึกษามีการผลิตสื่อ นวัตกรรม และจัดหาแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนการสอนระดับปฐมวัย โดยความร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนา สื่อที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ และ สื่อที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ สอดคล้องกับ Rekha Sriwichai (2011 : : 105-110) ที่พบว่า รูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในจังหวัดนนทบุรี มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ Yaowapha Dechakhup (1999 : : 56) ที่พบว่าการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วยงานหลัก 6 งาน ดังนี้ 1) งานบริหารด้านวิชาการ 2) งานด้านบุคลากร 3) การบริหารด้านกิจการนักเรียน 4) การบริหารด้านธุรการ การเงินพัสดุ 5) งานบริหารด้านอาคารสถานที่ และ 6) งานบริหารด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และสอดคล้องกับ Narisanan Dedchasura (2009 : : 196) ได้เสนอรูปแบบการบริหารโรงเรียนสาธิตปฐมวัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบที่มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ดังนี้ 1) การบริหารด้านการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมทางการศึกษาปฐมวัย 2) การบริหารด้านโครงสร้างการบริหารและหลักการบริหารจัดการ 3) การบริหารด้านการพัฒนาครูปฐมวัยมืออาชีพ 4) การบริหารด้านผู้บริหารมืออาชีพ 5) การบริหารด้านการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน 6) การบริหารด้านการเป็นหน่วยร่วมผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 7) การบริหารด้านการวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย 8) การบริหารด้านการบริการวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น 9) การบริหารด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 กระบวนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ควรเกิดจากความร่วมมือของผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจและพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน และเกิดผลที่ต่อการจัดการศึกษา

1.2 การเสวนากลุ่ม ต้องสร้างความมั่นใจให้กลุ่มผู้ร่วมเสวนากลุ่ม ถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น เพื่อให้กล้าที่จะเสนอแนะและให้คิดเห็นตามสภาพจริง และมีเป้าหมายชัดเจนเกี่ยวกับประโยชน์ที่จะได้รับหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการวิจัยเพื่อเป็นแรงผลักดัน ให้นำเสนอความคิดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.3 การจัดทำคู่มือการฝึกอบรม ควรคำนึงถึง การนำไปใช้ได้จริง มีวิธีการใช้ที่เข้าใจง่าย ละเอียด ครอบคลุม ยึดหยุ่นได้ และเกิดประโยชน์กับผู้เรียนโดยตรง

1.4 ครูผู้สอนปฐมวัยควรตระหนักในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย กล่าวคือ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการ มีวิธีการเรียนรู้ มีรูปแบบการเรียนรู้เป็นไปตามคุณลักษณะตามวัยของเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัยควรยึดหลักการของการจัดการศึกษาปฐมวัยหลักการจัดประสบการณ์และปรับเปลี่ยนเนื้อหาสาระที่ควรเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของเด็ก

1.5 การนำรูปแบบไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ต้องมีกาศึกษารูปแบบเพื่อทำความเข้าใจถึงกระบวนการและวิธีการต่างๆ ก่อนนำไปใช้จริง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ที่ควรจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับประถม และมัธยมศึกษาให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กันเพื่อที่จะให้เกิดความชัดเจน เข้าใจ ในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรศึกษาด้านแนวทางการพัฒนาทักษะกระบวนการทำงานของสมองในแต่ละวัย เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดอย่างมีระบบ

เอกสารอ้างอิง

- Billman, J. and J.A. Sherman. (1996). *Observation and Participation in Early Childhood Setting : A Practicum Guide*. Toronto : Allyn and Bacon.
- Bredenkamp, S. and C. Copple. (1997). *Developmentally Appropriate Practice in Early Childhood Programs*. Washington,DC : NAEYC.
- Chuankid Masena. (2011). *Form of early childhood education management that is consistent with brain development*. Doctor of Philosophy Thesis, Ubon Ratchathani Rajabhat University. [in Thai].
- Constitution of the Kingdom of Thailand. (2007). *Government Gazette*. Volume 124, Episode 47 Kor, Page 23. 24 August 2007. [in Thai].
- Khanueng Saikew. (2009). *Proposed policy for administration of early childhood education in Surin province*. Doctor of Philosophy Thesis : Khonkaen University. [in Thai].
- Kullaya Tuntiphalachiwa. (2008). *Early Childhood Education Model*. Bangkok : Bren-Bassbook,. [in Thai].
- Ministry of Education (2003). *Early Childhood Education Program 2003*. Bangkok: Teachers Council of Ladprao. [in Thai].
- Ministry of Education. (2013). *120 Years, the Ministry of Education and Thai Education*. Bangkok : Ministry of Education. [in Thai].
- Narisanan Dedchasura. (2009). *The administrative model for early Childhood Laboratory School of Rajabhat Universities*. Graduate School Thesis, Silpakorn University. [in Thai].

- Office of the Education Council. (2007). *Policies and strategies for early childhood development (0-5 Years)*. Bangkok : VTC Communication. [in Thai].
- Office of the Education Council. (2010). *Revised National Education Plan (2009-2016)*. Bangkok : Graphic Sweet Pepper. [in Thai].
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2016). *The 11th National Economic and Social Development Plan (2012-2016)*. Bangkok : Office of the National Economic and Social Development Board. [in Thai].
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2015). “*The 12th National Economic and Social Development Plan (2016-2021) (Draft)*,” Bangkok : Office of the National Economic and Social Development Board. [in Thai].
- Office of the National Education Commission. (1999). *National Education Act 1999*. Bangkok: Graphic sweet pepper. [in Thai].
- Office of the National Education Commission. (2009). *Early Childhood Learning Management Progress Report 2008-2009*. Bangkok : Ploen Studio. [in Thai].
- Office of the Private Education Commission. (2011). *Educational Quality Assessment Guide*. Bangkok : Educational Testing Bureau. [in Thai].
- Phaithoon Sinlarat and Others. (2016A). *Education 4.0 is more than Education*. 2nd edition. Bangkok : Chulalongkorn University. [in Thai].
- Phinsuda Sirittharungsree. (2010). *Research report Future education in Thailand 10-20 Years*. 2nd edition. Bangkok : Good Printing, [in Thai].
- Rekha Sriwichai. (2011). *AN ADMINISTRATIVE MODEL FOR AN EFFECTIVE EARLY CHILDHOOD PRIVATE SCHOOL IN NONTHABURI PROVINCE*. Ph.D. Thesis (Public Administration). Bangkok : Sriprathum University. [in Thai].
- Secretariat of the House of Representatives. (2015). *Thailand Model 4.0: TDRI, the economic base newspaper*. [Online] <http://www.thansettakij.com/> [16 November 2016]. [in Thai].
- Step into the Industrial Age 4.0. (2016). *How will the Thai industry Adapt and Cope?*. [Online] <http://mmThailand.com/mmnew/industry-4-0.html>. [22 November 2016]. [in Thai].
- Tisana Khammani. (2011). *Teaching styles: Various Choices*. 7th edition. Bangkok : Chulalongkorn University. [in Thai].
- Yaowapha Dechakhup. (1999). *Administration and supervision in early childhood education*. Bangkok : Mac. Printing. [in Thai].